

Tsunami

JEAN-PIERRE GEELLEN

e Haagse PvdA-wethouder Marnix Norder deed een Wildersje, toen hij in 2010 in het NOS-Journaal waarschuwde voor 'een tsunami' aan Oost-Europeanen. Hij voorzag integratieproblemen, want: 'Het zijn er zo veel.'

De tsunami is uitgebleven. In het analyserende Medialogica (HUMAN) schatte socioloog Godfried Engbersen dat er 'op jaarbasis enkele honderden' zogeheten moelanders naar Nederland komen. Niet erg veel dus, maar het bleek genoeg voor een beroerde beeldvorming rond Oost-Europeanen.

Medialogica reconstrueerde op bekende wijze drie gevallen waarin de berichtgeving hetzelfde beeld bleek te voeden, zonder dat feiten ertoe deden. De tijd - 25 minuten - was te krap om te onderzoeken met welke (eventuele) agenda.

De eerste kwestie speelde in Vlaardingen, en leek futiel. Een wat oudere redacteur (lang haar, snor) van de digitale krant De Vlaardinger had bericht over parkeeroverlast van Oost-Europese vrachtwagenchauffeurs bij de

haven. Een caféhouder: 'Het is gewoon een vies volk. Schijt aan onze regels en ze doen maar wat ze willen.'

De wethouder gaf toe dat hij die klachten eerder had gehoord en eerder had moeten optreden.

De oude Vlaardinger revolutionair schreef in zijn digitale krant: 'Vlaardingen stevent af op een mini-burgeroorlog'. Tegen Medialogica: 'Ik vind dat als ik iets kan aanscherpen, ik dat niet moet laten.'

Het aantal inbraken in Vlaardingen zou zijn gestegen, de burgemeester zou de oorzaak bij de Oost-Europeanen hebben gelegd. De burgemeester ontkende nu, de redacteur van de krant hield voet bij stuk. De politie kon geen cijfers geven, maar intussen wist een raadslid het zeker. Hij had een fietsenwinkelier gesproken en die had het zelf gezien gebeuren met fietsen: 'Pools busje; knip, knip, knip, en de boel was weg.'

Feiten waren geboren.

Zo ging het steeds. De Telegraaf had bericht over een vakantiepark in Putten, waar steeds meer Poolse gastarbeiders logeerden. Na een inval stuitte de politie volgens de burgemeester van Putten enkel op 'een aantal gestolen fietsen'. Volgens De Telegraaf was er sprake van 'illegale prostitutie, hennepcultuur en dumpplaatsen'.

De beheerder van het park: 'Schandalig wat er geschreven is.' Intussen had de PVV al Kamervragen gesteld over deze 'tsunami'.

Ook fraai was het voorval in RTL Nieuws, dat eind 2013 berichtte over 'duizenden Oost-Europeanen die hun ziektekostenverzekering niet betalen.' Negen ziekenhuizen hadden alarm geslagen, volgens RTL.

Volgens Medialogica blijken de meeste van die ziekenhuizen de nationaliteit of etniciteit van (onverzekerde) patiënten niet te registreren. De bestuursvoorzitter van het Haagse HAGA-ziekenhuis had RTL te woord gestaan 'omdat ze belden', niet omdat hij alarm had geslagen. De schade over 2013 bedroeg volgens RTL tot een miljoen. Dat was 'een interpretatie van RTL', volgens de ziekenhuisbaas: de cijfers over 2013 had hij toen nog niet, en bleken nu 'slechts' tegen de vijf ton te zijn.

'Wijsheid achteraf', aldus RTL Nieuws in een mailtje aan Medialogica.

De ziekenhuisbaas: 'Er is geweld of ongewild, gemerkt of ongemerkt, een sausje overheen gegaan.'

Dat journalisten of media fouten maken, is niet de grootste onthulling van Medialogica. Dat de betrokken verslaggevers van zowel De Telegraaf als RTL Nieuws het lef niet hadden ze voor de camera te erkennen (of liever: overtuigend te weerleggen), is verontrustender.